నాన్యః పంథా

'నేను వాడి పీక నులిమేశాను –

'నేనే చంపింది. నమ్ముతావా, లేదా –

—నమ్ముదామా ... అప్పటికే మూడో కాలంలో ఉన్నాడు. ఎన్ని సీసాలో ఖాళీ అయినవి, కాని ఆ కళే బరం ఇక అంతైనా భరాయించుకునేటట్టు ఉంది. మాట ఎక్కడో సముద్రం అట్టడుగునుంచి వస్తూన్నట్టుంది. దానికి విలువ ఏమిటి ?

...నమ్మకపోదామా...అతడికి త్రాగుడు తల కెక్కిన కొద్దీ, నిదానం హెచ్చుతుంది....మెదడు పూర్ణంగా వికసించి సబబుగా పనిచేయ మొదలు పెడుతుంది...కాని, ఏమో...

అప్పటికి అరడజనుసార్లన్నా, నామీద ఈ వాక్యం ప్రయోగించాడు. నాకు ఎటు అనడానికీ పాలుపోవడం లేదు.

చూపులు అప్పగించి కూర్చుని...ఎదట, ఎప్పుడో చల్లారి తెరకగట్టుకుపోయిన టీవంకనైనా చూడకుండా, అతడు రెట్టించినపుడల్లా కొత్త ఖంగారు పుట్టి ఉలికిపడుతూ 'ఇలా వచ్చిందేమా భగవంతుడా' అని మనసులో అనుకుంటూ ఉన్నాను.

నిండుకుండ జారి క్రిందపడినట్టుగా...పట్టించిన మధురసం ఇముడక, ఉన్నచోటనే భళ్లుమన్నాడు... తెళ్లుకు, తెళ్లుకు...

నేనూ, మరో నెయిటరూ సాయంపట్టి, పైనగదిలోకి చేర్చాము. ఒళ్ళు తెలిసినతరువాత, ఓపట్టానికి సత్తువ చేసుకుని లేచి, దిండ్లమీద ఒరిగి కూర్చుని కాఫీ త్రాగి ... సిగరెట్టు, దమ్ము కొకటిగా, అయిదు నిమిషాలు ఊదేసి ... అప్పటికి బాగా తేరుకుని...సోఫామీద నా పక్కను సర్దుకున్నాడు. ఇక గ్రంథంలోకి దిగుతున్నాం...అని నాకు వెంటనే అనిపించింది.

'నీవు నమ్మవు కాదూ ?' ఒక్కొక్కమాట ఒక్కొక్కస్థాయిలో...గుణించుకుపోయే ఊతంతో, నన్ను జవాబుకు మొగమాటపెడుతూ నొక్కులుగా ఉచ్చరించాడు. నేను అప్పటికీ ఏమీ అనలేకపోయినాను. ఆతనికి మతి పూర్తిగా పోయిందేమోనని. దిగులూ, భయం పూర్తిగా కమ్మేసి ఊపిరి సలుపనీయడంలేదు.

'అవునులే...నమ్మవు. నాకు తెలుసునులే, నీవేకాదు, మనవాడెవడైనా ఇంతే...స్నేహితులం కాదుటోయ్, ఒకరి

మీద ఒకరం ఈగ వ్రాలనిస్తామా? స్నేహమైనాక...ప్రాణ మైనా...ఊఁ...ఈ స్నేహమే వాడి ప్రాణం తీయించింది.

'నే నిలా ఎందుకు అయినానో గ్రహించావా? వాడి మూలానే: ఇదివరకన్నా వా ...... సరదాకు త్రాగాను: ఇవాళ...సరదా ఇహనుంచీ చచ్చిపోవాలని...నా గొప్ప హృదయం...ఇతరుల కష్టాలు సహించలేని దొడ్డతనం...వీటి మీద ఈ బ్రాందీ నోటితో ఖాండ్రించి......ఉమ్మేయాలని. ఏదీ సిగరెట్?'

ఒకటి చేతికి యిచ్చి కేసు అతనికి అందుబాటులో ఉంచి, నేను కొంచెం ఎడంగా జరిగాను. ఒక సందర్భం చెప్పడం, ఒక గుక్క పొగలాగడం, ఇలా ఆసాంతమూ నడిచింది...చూపుల్లో కాని...ధోరణిలో కాని ఉద్వేగం...నరాల దడదడ తప్ప...నిబ్బరము మాలిన తూలుడు అగుపించడం లేదు. అందువల్ల, చెప్పేది వినడానికి...నమ్మినా నమ్మక పోయినా...ఇకమీద నా కేమీ బెదురు కలగలేదు.

'వాడింత ఛండాలు డౌతాడని...గుండెలు క్రుళ్లించుకుంటాడని నేను ఎన్నడూ అనుకోలేదోయ్...పన్నీరు బూడిద రాసి మీద ఎన్ని కడవలు కుమ్మరించినా...ఎందుకులే, ఎవరి ననవలసినపనేముంది?...సరేలే... అసలు అరవై శె ఉపోద్ఘాతం ఆరుపీ శెలూ అవుతూందే... ఓహో—

'నేను దానును చూసేటప్పటికి వాడి మనసు మండి మారణహోమ మైపోయి ఉన్నాడు. లోకంకోసం .. మధ్య మధ్య తనకోసం ... పద్యాలలో ఏడ్చి ఏడ్చి ... తరుక్కు

పోయిన మనసుముక్క లన్నీ దేశంమీద విసిరివేసి ... కొవ్వొత్తి ఆరిపోయేముందు గులేబులాగా ఉన్నా డంటే ... చదివి తలలూపి భేష్ భేష్ అన్న ఒక రండా కొడుకన్నా ... బతిమాలి, తెప్పించుకుని ఉల్ఫాగా అచ్చువేసుకున్న ఒక్క ఎడిటర్ అన్నా ... అలాంటి రత్నాలు వెదజల్లుతూన్న వాడు ఏమైనాడో, తినడానికి తిండి ఉందో లేదో...అని ఎవడన్నా కనుక్కున్న పాపాన పోయినాడా ?

'చూసేటప్పటి కల్లా నాకు కళ్ల వెంట నెత్తురు చుక్కలు రాలినాయోయ్. దేవతలు వరాలిచ్చే ఉద్యోగాలలోంచి రిటైరై...ఉపకార వేతనాలు పుచ్చుకుంటూన్నారు కాదూ... ఈ పచ్చికలిలో దేవుడల్లే నేను వాని పాలిటికి కనబడదా మనుకున్నాను. ఆ అంహాకారమే ఇంతముంచింది.

'పక్కా కవివికి ఉండే పొగరుమోతు తన మంతా ఝుళిపించి...నన్నూ, నే చేయబోయే సహాయాన్నీ గడ్డిపోచ క్రింద దులిపేశాడే మొదట! ఆ మూర్ఖపుపట్టు, వాడు విడవకుండా...లొంగిపోకుండా ఉన్నా...బాగుండేదే...నా కోసం కాదు...లోకంకోసం నా యేడుపు.

'కలలోనైనా ఉట్టిమీదకు ఎక్కించకూడని పుణ్యా-నిర్భాగ్యమూర్తిని...కళ్ళు తెరుచుకుని ఒక్కమాటుగా ఆకాశంలోకి ఎగురవేశాను. పడింది...నేను చేతులారచేసిన పాపంతోడి అదీ...బద్దలైంది.

'ఏం కావాలో ... ఆతడు కోరుకోకుండానే అన్నీ యిచ్చానోయ్. దారిద్ర్యమనేది వాడికి ఆమడ దూరంలో

నైనా కాలుపెట్ట వీలు లేకుండా చేశానోయ్. ఇంతవరదాకా చిల్లర రత్నాలు దొరికిన గనిలో యిక ప్రతివేటుకూ తగిలేది కోహినూరే ననుకున్నానోయ్...

'నందదేవీ శిఖరానికి ఎక్కడానికి జర్మను పండితులు ప్రయత్నం చేద్దామని వచ్చారని పత్రికలో చదివి...నేనూ వాళ్లలో కలుద్దామని వెళ్లిపోయినాను ... అన్నికష్టాలూ పడి...ఏమీ సాధించలేక, ఆరు నెల్లకు వాళ్లు...హతమారగా మిగిలినవాళ్లు ... ఓడ ఎక్కారు. నేనూ యింటిముఖం పట్టాను.

'వచ్చిన మర్నాడు, దాసును వెదుక్కుంటూ ... వాడుంటూన్న యిల్లు కనుక్కొని పోయినాను. నా పిలుపు అంది, నౌకరువచ్చి, లోపలకు తీసుకువెళ్ళి...'అయ్యగారికి చెప్పివస్తా'నని వెళ్ళాడు. దగ్గరగా ఉన్న వాలుకుర్చీలో కూలబడి...గది అమరిక చూసి, మురుస్తూ 'మనవాడు ఇంకా ఫాయాలోనే ఉన్నాడు కదా...డబ్బుకు కొదవలేదాయెను... వ్రాసిన పద్యాలు...సంపుటాలుగా...ఎంత అందంగా అచ్చు వేయించాడో ... నాకు అవన్నీ యిస్తాడు కాబోలును, ఎన్నాళ్ళకు కనబడ్డావని నన్ను అమాంతం కౌగలించుకుంటాడు కాబోలును, కొన్నాళ్ళదాకా అక్కడే తనవద్దనే ఉండమని బలవంతంచేసి, నిలిపివేసుకుంటాడు కాబోలును ... అలాగైతే ఎంత ఖలాసాగా కాలక్షేపం అవుతుంది: ఒకవేళ... ఎవరన్నా ప్రేయసి ఏర్పడిందేమో...అంతవాడు కోరాలిగాని ... అసలు అందాకా అక్కర్లేదు, ఆతని పేరు విని...రచనలు

చూసి ... నేనంటే నేనని ... ఎందరెందరు రావణుని కోట గుమ్మంలో, దివ్యసుందరులులాగ పడికాపులుగా ఉండరు?... నే నుండటం ఆ పక్షంలో ... ఆతనికి అభ్యంతరంగా ఉంటుందేమో...అయినా...

'—ఇన్ని కలలతో దాసు లోపలికి వస్తాడా అని ఎదురుకాచుకుని...గుమ్మానికి ఉన్న కర్టెన్ రింగులు చిరుగాలికి రవంత గలగలమనినప్పుడల్లా...ఆతడే వచ్చాడని భావనలో నుంచి మేల్కొంటూ—'

—తలుపు టకటక మంది: 'కమిన్' అనిపించుకుని వెయిటర్ వచ్చి కాఫీ కప్పులు, గోడదగ్గరగానున్న టీ పాయ్ మా యెదటికి లాగి, మీద ఉంచాడు. త్రాగుతూండగా, టిన్ను అంచుతో మీట వెనుకకు నెట్టి గోసువాటం నొక్కి గిర్రుమనిపించి డిప్ప ఊడదీసి... కాగితం చెవి పట్టుకు పైకెత్తి...డబ్బాబల్లమీద పెట్టాడు. చెరో సిగరెట్ తీసుకున్నాము. 'ఏయ్ అవి తీసేయ్...' వెయిటరు వాజులోంచి వాడిన పూలను తీసి కప్పులు పట్టుకు వెళ్ళిపోయినాడు... ఆతడు అగ్గిపుల్ల మంటమీదుగా నా మొగంవంక చూసి 'నాకు, పనికిరాని వంటే పరమరోత'... అని పొగ భుగభుగమనిపించాడు.

—'వచ్చాడు; దాసు, అరగంటకి...దర్శనం ప్రసాదించాడు. మనం అంతవరదాకా గాలిలో కట్టిన స్కైస్క్రేపర్సు అన్నీ ఒక్కమారు పునాదులంటా కదిలి...

'ఎలా ఉన్నా డనుకున్నావ్ ... పుల్లా హావుతాం... ఫుడ్కా హావుతామ్' అదీ కథ...అదీ దీక్ష. చండ్రనిప్పులు కళ్లు మాత్రం...కర్ర కొనకు కట్టిన మందార మొగ్గలులాగా...

'ఒంటరిగా దయచేశాడా? పుదుచ్చేరి సీతారామ విగ్రహా లుంటాయి చూశావూ...వీడి భుజంమీద తలవాల్చుకుని...పద్మినీజాతిదానికన్నా నీరసించిపోయిన వాడి నడుము చుట్టూ...ఒక చెయ్యి మలుపుకుని...చీకటిపడగానే క్రీనీడల్లో ఏసందులో చూసినా మనకు తగులుతుంటారే చిల్లర శ్రీ మహాలక్ష్ములు...అదొకతె...

'చూశాడు...వేయబోయే అడుగు ఎత్తి అలాగేఉంచి భగీరథుడులా...చూశాడు...చూశాడు.

'ఆ పిశాచం, కోరమొగంవేసి కళ్ళు చికిలించింది... ఇద్దరూ అక్కడనుంచి ఒకటే ఇకిలింపు ... మాటలు పెగలని విరగబడటం–

'దాసూ'

'ఏం...దుకోయ్ వాసూ!'

'అందాకా ఎక్కింది'

'నం-ద-దేవిదాకా...మళ్లా...ది.గి.ంది...ఇహీహీయ్'

'— ఇదీ...మా సంభాషణ ... పిశాచాలు తరుముకు వస్తూన్నట్టుగా...ప్రాణం గుప్పిటలోకి తెచ్చుకుని బయటకు ఒక్క ఉరుకు ఉరికాను.

'ఆ ఇహీహీలు' నాకు స్పృహతప్పేదాకా చెవులల్లో గింగురుమంటూనే ఉన్నవి: పక్కమీదనుంచి లేచి కాలు

క్రింద పెట్టేటప్పటికి పదిహేనురోజు లైంది. కాని, అంత టితోనైనా ఈ దేహికి బుద్ధి వచ్చిందా?

'నీరసం వదలకుండానే...మళ్లా వాడికోసం... పడుతూ లేస్తూనే పోయినాను...కాని...వాడు ఆయిల్లు వదిలేశాడు. ఏమైనాడో ఇరుగూ పొరుగూ ఎవరిని విచారించినా తెలియ దన్నవారే. వెదికాను...పట్టణంఅంతా గాలించగా, చివరకు ఓ మారుమూల, ఎక్కడో అధ్వాన్నపు అడవిలో, ఓ పెణక కూలిపోయిన వసారాలో, చొక్కా అయినా లేకుండా చింకి చాపమీద రెల్లు పుడకలాగా కొట్టుకుంటూ పడి ఉన్నాడు.

—'చూసి నేను వెనక్కు తగ్గాను. దాసు లేచివచ్చి నామీద తూలి కౌగలించుకుని వెక్కి-వెక్కి-ఏడవటం మొదలు పెట్టాడు. నాకు తలతిరిగిపోయింది...అనునయంగా...చేతితో వీపు నిమిరాను...ఏం మిగిలాడు...ఎముకలైనా గుప్పెడయే టట్టులేవు! అయినా ఇప్పటికైనా ఫరవా లేదు. చేసిన దంతా తప్పని తెలుసుకుంటే, ఇదే పశ్చాత్తాపమైతే...నీరు అంటి పచ్చి నిలవాలికాని ... ఎంత మోడైతేమాత్రం ... ఎంతలో చిగిర్చి పువ్వులు ఘుమాయిస్తుంది ... దోహదం మన చేతులో...

—'అప్పటికీ మన బుద్ధి గడ్డి తింటూనే ఉందోయ్. అంతా అబద్ధం: నే ననుకున్నదంతా శుద్ధతప్పు. ఆ పగల మారి ఏడ్పు లెందు కనుకున్నావ్? రంభకు సాక్షాత్తూ పినతల్లికూతురు, ఆ...ఉందే, ఆ లోకైక మోహిని ... వీడి మూటాముల్లెతో గూడా మరొకడితో రై లెక్కి ఉడాయిం

6

చేసింది. అందుకోసం...ఈ కన్నీళ్ళన్నీ...దాన్ని చూడందీ... దానితో కలసి ఉండందీ బ్రతికలేదు...కవిత్వం లేదు...లేదు. కవి నని అసలు వాడికి జ్ఞాపకమే లేదు.

—'నవనాడులు క్రుంగిపోయి.. లేచాను. నా కాళ్లు పట్టుకుని వదలడే...దాన్ని ఎలాగైనా వెదకి నేను తీసుకు వచ్చి... ఇక ఆ పై మాటలు వినిపించుకోకుండా ... డబ్బు ఏమన్నా యివ్వమన్న దానికిమాత్రం, రేపు వస్తానని ఓ కేక వెనుకకు విసిరివేసి అటు తిరిగిచూడకుండా వచ్చేశాను.

'రెండు దినాలదాకా, ఆ చాయలకు పోలేదు. పోదలచుకోలేదు. మనసు సలాసలా మరిగిపోతూంది. పరిపరి విధాల ఆలోచనలు పోయినవి. ఆ పీడకలలోంచి దూసుకు పోయి...మళ్ళా హిమాలయాల్లో పడదామనుకున్నాను. కాని...

—'వెళ్ళాను. అప్పటికే ఉసురు లోడిపోయి చీమలు పట్టి ఉండవలసిన దేహం...ఇంకా ప్రాణజ్యోతిని కొండ ఎక్క నీకుండా ఎలా అంటిపట్టుకుని ఉన్నదో ... దానును లేచి రమ్మన్నాను. 'ఎక్కడికి'...అని త్రాణ లేనందువల్ల పనస చదివినట్లు ఎగుడుదిగుడు స్వరంతో ... మాట ఊదాడు. 'స్వర్గానికి' అన్నాను...విషంగా.

'లేని ఆసలు...లేనిసత్తువ, తెప్పించుకుని నా వెంట బయలుదేరాడు: పవలల్లా మహారాజులలాగా గడిపాం. అంటే వాడు, కడుపుకు వెక్కసమయేదాకా తిని...పొర్లి వచ్చే

ట్టుగా త్రాగుతూంటే...నేను...ఇంకా ఇంకా అని పురిట కొల్పుతూ...

'చీకటి పడిన తరువాత మాంచి బందోబస్తయిన సీమాటెని...అనుకున్నదాని కిబ్బడిధర యిచ్చి ... ఆ గది లోకి...సింహాన్నిలాగా వదిలాను...ఎక్కిళ్ళూ...నవ్వులూ...బుసలూ...అన్నీ ఆ ప్రళయ – శోభనపు గదిలోంచి...తెల్ల వార్లూ వింటూ...గుమ్మం దగ్గిర...కంటిలో వత్తులు వేసుకుని, కునుకకుండా కాపలా కూర్చున్నాను.

'చీకట్లు విచ్చుతూండగా...తలుపులు నెట్టుకుని లోపలికి వెళ్ళాను ... చెల్లాచెదురుగా ... ఇద్దరూ ఒకరిసరసను ఒకరు యుద్ధభూమిలాగా ఉన్న పక్కమీద పడి ఉన్నారు... వాడికి శ్వాస యింకా ఆడుతూనేఉంది...

'ఎండుపుల్లను ఫెళుక్కు మనిపించి నట్టుగా...వాడి గొంతు నులిమేశాను. ఆ రవంత గొరగొర...దాని గుర్రు హోరులో కలిసిపోయింది...ఈ నిశ్శబ్దపు ... అలజడికే అది మేలుకుని...చూసి గ్రహించి...ఒకపొల్లు కేక వేసుకుంటూ.. లేచి...దౌడాయించింది.

'ప్రొద్దునుంచీ...ఆ గది వదలినప్పటినుంచీ ... దోవా తెన్నూ అనకుండా...తిరుగుతూండగా...నీవు కనుపించావు... రెండేండ్లనుంచీ సీమలో ఉన్న నీవు...సరిగా యీ సమయానికే ఊడిపడటం...ఒకందుకు మంచిదేలే...

'నేను ... ఇక ఎవరి ఎదుటా నోరు మెదప దలచుకో లేదు. లోకం ఏమనుకుంటే నాకేం...

'నేను చేసింది నా మనసుకు నచ్చిందా లేదా ... అయ్యవారిని చేయబోగా ... కోతి ... కొండముచ్చుగా మారింది...వాడి దేహాన్ని సుఖపెడదామని ... మతిమాలిన ఎరువువేసి ... మనసును కుళ్లించాను ... అక్కరకువచ్చి ... తెలుగుజండా ... దేశదేశాల త్రిప్పవలసిన ... మహాకవి ... నా దరిద్రపు ధర్మగుణం మూలాన ... ఇంత పనికిమాలిన వాడైపోయినాడు ... అసలే ఎడారిగా ఉన్న మన కావ్య క్షేత్రంలో ... మరో మోడుకూడా ఎందుకూ ... పూల మొక్కకు పురుగు అంటించినవాడే ... కుళ్లగించివేయడం... ధర్మం.

'సబబవునా కాదా...ప్రకృతి...సజావుగా ఉండక... మస్కాకొట్టినప్పుడు...ఎదురుతిరిగి దానికన్నముందు మనం... దాని విశ్వనేత్రాల్లో దుమ్ముకొట్టి ... సంహార కార్యం అంటూ వచ్చేటప్పటికి...నీకు తీసిపోయేవాడిని కానేవ్...అని చూపించడం...క్షాత్రమవునా కాదా ?

'నీవు ... ఏమంటావ్ ?'

— ఆ మాట చెవిని పడి ... నా ఆలోచనలు సుడి తిరగడం ... వడి తగ్గకముందే ... పోలీసులు వచ్చారు.